

Sociaal Domein

LADA-visie, uitgesproken door fractievoorzitter Rob Ravensteijn tijdens oordeelvormende raadsvergadering op 12 december 2013

Voorzitter,

De decentralisatie van Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Participatiewet is voor gemeenten een zeer ingrijpend organisatievraagstuk. Onomkeerbaar. Voor burgers met een zorg- of ondersteuningsvraag geeft het veel onzekerheid. Ook voor personeel dat werkzaam is in de sector. Zeker is dat er veel zal veranderen. Ook voor de groep die probleemloos op eigen kracht door het leven kan. Tegelijk met de decentralisatie is er sprake van ingrijpende bezuinigingen. De strategische visie sociaal domein is al eerder vastgesteld. Daar zijn de uitgangspunten neergelegd. Die delen we. Nu de vraag: valt het in te vullen?, gaat het werken op de voorgestelde manier? Is daar nu voldoende zicht op? Zal de aanpak leiden tot nieuwe acceptabele (sociale) verhoudingen: burgers onderling en tussen burgers en overheid. Zal de ontschotting tussen de wetten voldoende nieuwe kansen bieden om zorg en ondersteuning die nodig is ook daadwerkelijk te leveren?

Vandaag zijn we hier om te luisteren naar de opvattingen van burgers en organisaties. Leren van elkaar en geven we onze eerste indrukken prijs. Allereerst complimenten aan de ambtelijke organisatie voor het geleverde werk. In de afgelopen week hebben zij ook bijgedragen in de beeldvorming. Ook burgers en steunfractieleden zijn actief om de gevolgen goed in beeld te krijgen. Het leeft breed! Het helpt ons om onze positie en oordeel te bepalen.

De denkrichting op hoofdlijnen onderschrijven we.

- Zelfredzaam waar mogelijk, zo nodig aangevuld met maatwerk
- Klein wat kan, vanuit de kernen, groot wat moet
- Integraliteit (een loket, eenvoud voor de hulpvrager)
- Meer aandacht voor preventie
- Platte organisaties, en het geheel passend in het beschikbare budget (!)

Onze kanttekeningen en zorgen betreffen:

Het sociaal wijkteam: Het kernenbeleid is nog onvoldoende op de kaart gezet. Vier sociale wijkteams geeft wel kans om de hoofdkernen in Hollands Kroon body te geven. Dit kan door meerdere sociale functies te bundelen: Een accommodatie (bestaand), een wijkteam, een gemeentelijk steunpunt, de vrijwilligersbank, de bibliotheek. Kortom het kloppend hart. Het wijkteam zal zoveel mogelijk met bestaande kennis van professionals in het sociaal domein moeten worden opgebouwd. Zij krijgen een nieuwe werkgever. Geen eigen ambtenaren omscholen tot zorgprofessionals als die er al zijn.

De onafhankelijkheid van het sociaal wijkteam: “De burger centraal” (visiedocument) kan, nee zal op gespannen voet komen te staan met de budgettaire krapte als gevolg van de bezuinigingen. Het imago van het wijkteam kan ernstig beschadigd worden als het wijkteam een “nee-loket” wordt of erger. Een “twee fasen model”, zeg: een second opinion procedure kan hier mogelijk een oplossing zijn. Afwijzingen op een hulpvraag liggen gevoelig en liggen zonder wederhoor op straat.

De bevoegdheden van het wijkteam en de controletaak: Wijkteams zijn niet te benijden. Zij zijn omgeven door personen en organisaties met deelbelangen. Een goede juridische constructie is daarom van belang. (art. 61 commissie of stichting?) (gemeentewet gewijzigd) Een Raad van Toezicht, bestaande uit burgers uit het werkgebied kan het wijkteam op het goede spoor houden. Hierin zitten zowel vrijwillige hulpbieders als –vragers.

Taken die gaan voortvloeien uit de participatiewet: Aanvragen van en beoordelen van bijstandsuitkeringen en handhavingsbeleid is geen front-office taak en horen daarom niet thuis in het sociaal wijkteam. Koppeling van de ISD met het Administratie-en kenniscentrum ligt meer voor de hand.

Een actief lokaal en regionaal arbeidsmarktbeleid is nodig. Nieuwe werkgelegenheid is nodig. Als de markt dit niet kan invullen, dan maar gemeentelijke bedrijven opzetten. Zoekrichting: maatschappelijk verantwoord ondernemen, Social Return- en “Kroonbanen”, zonder verdringingseffecten.

De positie van de vrijwilligers: Van vrijwilligersbeleid in de gemeente is nauwelijks sprake. Het reikt veel verder dan beschreven in het transitiedocument. Geput moet worden uit landelijke bronnen. Er is een nieuw concept welzijnswerk nodig, een nieuwe kaderstelling: Lange lijnen daarin zijn:

- Pedagogische/agogische doelen en emancipatie uitmondend in zelfredzaamheid en wederkerigheid . Een “nieuwe overheid” vraagt ook om “een nieuwe burger”.
- Preventiebeleid met investeringen in jeugdvoorzieningen, sport en jeugd- en jongerenwerk.
- Opbouwwerk met aandacht voor het heersende arbeidsethos, daarin ook de verhouding betaald- en niet betaald werk.

De gevolgen van de participatiewet: de beschikbaarheid van werk en de inkomensgevolgen voor betrokkenen en huisgenoten, de verdringingseffecten van de wetgeving. Onvoldoende zicht !!

Politieke aspecten: De onzekerheid over de landelijke voortgang. Wat verandert er nog aan de wetgeving, aan de bezuinigingen à zie hierover de zorgen die de algemene rekenkamer hierover heeft. De lobby vanuit Den Haag ondergraaft de zelfstandige regierol van de gemeente. Daar mag de gemeente best kritiek over laten horen (via VNG).

LADA ziet haar werk en positie als lokale politieke partij veranderen: De controle van het raads- werk verschuift voor een deel naar de kernen en de keukentafel van de burger. Daar voelen we ons overigens goed bij.

Over de procesgang: Het transitiedocument wordt in vier gemeenteraden besproken. Wanneer ontvangen we daarover de verslagen? Welk nieuw inzicht kunnen we hieruit halen en wat zullen de gevolgen zijn voor dit document? Dit kunnen we nu niet overzien. Dat geldt ook voor de definitieve wetgeving, de uiteindelijke verdeelsleutels en budgetten. Daarom lijkt het beter het voorstel voor te leggen als voorlopige vaststelling. We deden dit eerder met de strategische visie.